

המערך הלאומי להגנה על ילדים ונוער ברשת מוקד 105

השימוש הגובר באינטרנט, באפליקציות וברשתות החברתיות בקרב כלל האוכלוסייה וילדים ונוער בפרט, הביאו לצד ההזדמנויות הרבות גם לעליה משמעותית ולהקצנה בתופעות אנטי חברתיות, באלימות ובפשיעה ברשת.

ממשלת ישראל החליטה על הקמת מערך לאומי ייחודי להגנה על ילדים ובני נוער במרחב המקוון. המערך הוקם בהובלת המשרד לביטחון הפנים ובשיתוף משרד החינוך, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, משרד הבריאות ופרקליטות המדינה. שוטרים לצד אנשי מקצוע מהמשרדים השונים, פועלים מתוך תפיסה הוליסטית למתן סיוע והגנה על ילדים ונוער ברשת לאורך כל השנה לרבות חופשת הקיץ.

המערך הלאומי כולל יחידת מטה ויחידה משטרתית ייעודית למאבק בפשיעה כלפי קטינים במרחב המקוון המפעילה **מוקד לאומי לפניות שמספרו 105**. מדובר במוקד משטרתית אזרחי אשר עומד לשירות הציבור ונותן סיוע ראשוני לאירועי הפגיעה השונים ברשת. **המוקד נמצא בשלבי "הרצה"**. ילדים, בני נוער והוריהם יכולים לפנות למוקד ולקבל מענה מידי על ידי נציגי הגופים השונים בהתאם לצורך ולחומרת האירוע.

אירועי הפגיעה בהם עוסק המוקד נחלקים לשלוש קטגוריות מרכזיות:

1. **אירועי חירום** - אובדנות וסיכון חיים: הצהרת כוונות אובדניות, כולל איום באובדנות באמצעי מדיה שונים, פרסום אודות ניסיון התאבדות, סחיטה ואיומים על חיי אדם.
2. **אירועים משולבים** - אירועים פליליים המטופלים באופן אזרחי ומשטרתית: הפצת תכנים פרטיים בעלי אופי מיני, איום בהפצת תכנים, הטרדה, פגיעה בפרטיות, פרסום והפצת סרטוני עירום, סחיטה ואיומים, פדופיליה, סחר בסמים ועוד.
3. **אירועים שאינם פליליים (אזרחיים)** - פגיעה מילולית, הפצת שמועה, ביוש, חרם, נידוי ועוד.

במוקד פועלים באופן קבוע נציגי השירות הפסיכולוגי ייעוצי (שפ"י) ממשרד החינוך, המומחים במתן מענה לאירועים של פגיעה ברשת בהם מעורבים תלמידים.

נציגי שפ"י מקשרים בין המוקד למערכת החינוך באמצעות הגורמים הרלוונטיים. הפעילות של נציגי שפ"י מתבססת על התשתיות החינוכיות והטיפוליות הקיימות ועל חוזרי המנכ"ל של משרד החינוך.

המוקד, בהיותו גוף אזרחי-משטרתית, הפועל בשותפות בין-משרדית נותן מענה מתואם ומסונכרן ועומד לשרות הציבור, כמו גם לסיוע לגורמי החינוך בעיקר בהיבטים הבאים:

- חירום- הצלת חיים
- איתור וזיהוי במצבים בהם לא ידועה זהות הנפגעים או הפוגעים
- סיוע בהסרת תכנים פוגעניים ברשת
- טיפול באירועים באופן מתואם בין המשרדים
- היועצות וסיוע לגבי טיפול באירועי פגיעה ברשת
- מתן מידע והפנייה לגורמי סיוע

כאמור, המערך הלאומי להגנה על ילדים ונוער ברשת - מוקד 105 פועל במתכונת "הרצה" ובהמשך יושק לציבור הרחב.